

Debat Groenhorstcollege 21 januari 2011, Barneveld

Betekent vrijheid van meningsuiting dat je alles mag zeggen? Zelfs als je anderen daarmee kwetst? Is homo zijn een keuze? Moet er op school een aparte gebedsruimte komen voor gelovigen zodat zij kunnen bidden? Waarom diversiteit, en wat draagt de multiculturele samenleving bij aan Nederland? Vandaag werden de leerlingen van het Groenhorstcollege in Barneveld uitgedaagd om hun kritische geest te stimuleren en na te denken over maatschappelijk relevante kwesties als deze. Na een debattraining van de heer van Voorst en de heer Buijsman van trainingsbureau Flexus zouden de leerlingen het tegen elkaar opnemen in een groot debat. Dit debat zou worden ingeleid door een speciale gast. Deze week was het de week van de diversiteit op het Groenhorstcollege. De leerlingen hebben deze week een bezoek gebracht aan een synagoge, een kerk en een moskee. Hier werden zij rondgeleid door de voorgangers van de respectievelijke gebedshuizen en was er gelegenheid om vragen te stellen. Als afsluiting van deze week vond deze training plaats. FORUM, Instituut voor Multiculturele Vraagstukken organiseerde het debat en het bezoek aan de synagoge. De ene groep hielden in subgroepjes presentaties over de eerder afgelegde gebedshuizenbezoeken en de andere groep volgde de training.

De trainers leggen uit dat je in een debat je mening uit en deze onderbouwt met argumenten. Ook zijn er een aantal spelregels die een debat mogelijk maken: “Onderbreek elkaar niet, luister goed naar elkaar en val de argumenten van je tegenstander aan, niet de persoon.” Op de vloer werd er een groene (voor) en een rode stip (tegen) gelegd.

Nu kon er geoefend worden met de eerste stelling: “Op school wordt een gebedsruimte gecreëerd, dat betekent dat we een uur langer op school moet zitten zodat iedereen de ruimte krijgt zich vier keer per dag een kwartier terug te trekken.” Slechts een tweetal bleef dapper staan bij de groene stip om het op te nemen tegen 25 leerlingen die tegen deze stelling waren. “De school is er om te leren en niet om je geloof te praktiseren; dat hoort thuis of in de moskee of kerk”, of “je moet respect hebben voor iedereen, dus ook voor niet gelovigen. Die moeten nu ook een uur langer op school blijven terwijl zij geen behoefte hebben om te bidden.” Andere leerlingen hadden bezwaren van een

praktische aard en kwamen direct met creatieve oplossingen: “We hebben al twee pauzes op een dag, dat is genoeg tijd om te bidden voor degenen die dat willen”, of “de klaslokalen zijn leeg in de pauze, degene die zich wil terugtrekken kan daarheen in de pauze”. De tweede stelling, “vrijheid van meningsuiting betekent dat je alles mag zeggen” bleek al gauw meer controversieel toen de groep zich verdeelde in twee ongeveer gelijke groepen. Een van de leerlingen stelde zich kwetsbaar op en vertelde dat hij vroeger vaak werd gepest en geslagen. “Schelden deed meer pijn dan klappen.” De voorstanders van deze stelling vonden dat mensen tegen kritiek moeten kunnen en harder moeten worden. “Maar dat maakt de samenleving kapot want er zijn mensen die de vrijheid van meningsuiting misbruiken, er moet een grens zijn”, antwoordde een leerlinge hierop.

Veel tijd om over deze stellingen te verwerken was er niet. De groep bereidde zich voor op de presentaties over de bezoeken aan de gebedshuizen.

Met de tweede groep leerlingen werd met dezelfde stellingen geoefend. Ook bij de derde stelling, “homo zijn is een keuze”, schaarde het gros van de leerlingen zich achter de rode stip; zij vonden dat je seksuele voorkeur geen keuze is, maar een gevoel. Een enkeling bleef in het midden staan en sprak uit eigen ervaring: “Ik ben verliefd geweest op een jongen en twijfelde een tijd lang, maar nu heb ik een vriendin. Je kiest op basis van je gevoel, dus het is een gevoel en een keuze.”

Het grote debat vond plaats met alle groepen in het Auditorium. De rode en groene stip lagen weer op de grond. Eliza, de eerder genoemde speciale gast arriveerde. Zij vertelde nog niet wat de exacte reden was van haar aanwezigheid en introduceerde de eerste stelling: “Vrijheid van meningsuiting betekent dat je alles mag zeggen.” Voor- en tegenstanders baanden zich een weg naar de microfoons en brachten het ene argument na het andere. “Je bent pas vrij als je alles mag zeggen.” “Maar doe dat wel met respect, denk na over hoe je iets overbrengt en probeer anderen niet te kwetsen.” Als introductie op de tweede stelling, “homo zijn is een keuze”, vertelde Eliza wat haar connectie is met dit project. “Ik ben van oorsprong Nederlandse en ben moslim, dat verwacht niemand van mij omdat ik geen hoofddoek draag en er duidelijk als Nederlandse uitzie. Ik heb hier helemaal zelf voor gekozen, en bij deze stelling wil ik dat iedereen zich afvraagt of je kiest met je hoofd of met je hart.” Het feit dat Eliza moslima is kwam ook voor de leerlingen als een grote verrassing. Bij de derde stelling, “de multiculturele samenleving verrijkt Nederland”, hielp de aanwezigheid van Eliza de leerlingen om wat genuanceerder naar dit vraagstuk te kijken. Zo vond een tegenstander van deze stelling dat Nederland te vol is: “Er zijn Polen, Marokkanen en islam”. Hierop werd hij onderbroken door Eliza, die uitlegde dat hij religie en etniciteit door elkaar haalde, en dat niet alle moslims allochtonen zijn en andersom, daar was Eliza ten slotte het levende bewijs van. Ter afsluiting wilde Eliza nog een boodschap meegeven aan de leerlingen: “Doordat ik Nederlandse en moslim ben kan ik

het verschil aangeven tussen cultuur en religie. Niet alles is wat het op het eerste gezicht lijkt, het ligt vaak ingewikkelder dan dat. Ik hoop dan ook dat jullie door mijn komst verder leren kijken dan je neus lang is.”

Het verrassingseffect had gewerkt; de leerlingen waren geïnteresseerd geraakt in Eliza's verhaal en stelden de ene na de andere vraag. "Waarom heeft u voor de islam gekozen? Is het moeilijk om moslim te zijn in Nederland? Spreekt u ook Arabisch?" In tussentijd beraamde de jury zich over de winnaars van dit debat.

De jury was er uit. De leden van de jury waren onder de indruk van de openheid waarmee Christiaan debatteerde, hij kreeg dan ook de prijs voor argumenteren. De acteertalents van naamgenoot Christiaan werden ook zeer op prijs gesteld, hij won de uitsmijter van de dag.